

Aloite syysliittokokoukseen 2020

SM-kisojen pelisysteemin kiinnittäminen

Kun Swiss-systeemi lisättiin Suomen kilpailusääntöihin sallituksi pelimuodoksi, on siinä nähty paljon hyvää mutta myös paljon arpomista ja hakemista ja hyviä ja huonoja variaatioita. Haluaisimme nyt selkiyttää pelisysteemin niin, että eri joukkumäärillä voitaisiin aina käyttää ennalta määriteltyä systeemiä ja pitää se myös pelaajille selkeänä. Viime vuosien pelisysteemi on koettu monesti epäoikeudenmukaiseksi ja jatkoon pääsy hyvin epäselvänä. Peruseriaatteina ehdotettavassa systeemissä ovat:

- Vain voitot ratkaisevat jatkoon pääsyn, kahdella tappiolla et pelaa mestaruudesta.
- Kahden tappion jälkeen voit ilmoittaa että lopetat pelit tai jatkaa pelejä pääsystä alempiin cupeihin.
- Jokaisella pelillä on merkitys, merkityksettömiä pelejä ei peluuteta.
- Bucholzeja käytetään tarkentamaan kaaviojärjestystä ja mahdollisen vapaavuoron ansaitsemiseen muttei koskaan suoraan ratkaisemaan sitä, että kuka putoaa ja kuka ei.
- Yritetään tarjota mielekkäitä pelejä sekä kärjen mitalistiehdoille että kaikille muille osallistujille ilman, että kisan kesto venyy tarpeettoman pitkäksi kenellekään. Perusideana on sallia yksi tappio mahdollisimman pitkälle ennen cupiin siirtymistä, kasvattamatta kierrosmäärää kuitenkaan enempää kuin tarvittavalla kahdella verrattuna suoraan cupiin.
- Veloitetaan järjestäjä järjestämään myös alemmat cupit, niin enemmistö joukkueista saa enemmän pelejä kuin pelkät Swiss-kierrokset.
- Samalla osallistumismaksulla saatavien pelien määrä kasvaa lähes kaikilla osallistujamäärillä merkittävästi nykyisestä, kasvattamatta kilpailun kokonaiskierrosmäärää.

Ehdotettava systeemi SM-kisojen osalta kilpailusääntöihin kiinnitettäväksi:

- 1) Käytetään Cirkel-poulea silloin, kun sen edut ovat kiistattomat, eli joukkumäärillä 15-16 (kahdeksan jatkaa pääkilpailuun ja 7-8 b-kilpailuun), 31-32 (16 a-cupiin ja 8 B ja 8 C vastaavasti) tai 63-64 (A:32/B:16/C:15-16) ja muulloin Swissia
 - a. Tämä siksi, että Swiss ei tuo mitään vastaavaa lisäarvoa siihen nähden, että valmiin kaavion Cirkel-poule on selkeä, oikeudenmukainen ja helppo näillä joukkumäärillä
 - b. Kaikilla muilla joukkumäärillä 17-N Swiss tarjoaa parhaan ja oikeudenmukaisimman pelitavan löytää mahdollisimman oikeat mitalistit ja toisaalta tarjota kaikille tasoisiaan pelejä aiheuttamatta ylimääräisiä huilikerroksia ja kasvattamatta kaikkien pelimäärää kohtuuttomasti (vrt. esim. isot lohkot)
- 2) Swissia pelataan vähintään kolme kierrosta ja niin monta kuin voidaan pelata lisäämättä yhtä lisäkierrosta. Näin yhden tappion arvo on sama mahdollisimman pitkään, pidentämättä kisaa tarpeettomasti. Swiss myös järjestää kaaviota sitä paremmin mitä pidemmälle mennään. Kahden tappion salliminen sen sijaan pidentäisi kisaa noin kahdella pelikierroksella lisää ja tätä ei varmasti ainakaan yksipäiväisiin kisoihin haluta.

Tämä toteutuu jotakuinkin seuraavasti:

Joukkueita	Kierroksia swiss/yhteensä
17-24	4/7
25-44	5/8 (poikkeus 31-32 cp/8)
45-52	4/8
53-62	3/8 (huom 63-64 cp/8)
65-76	6/9
79-84	5/9
85-100	4/9
15-16, 31-32, 63-64	Cirkel-poule plus suora cup

Tarkempi kierrosmäärä ja systeemi B- ja C-cuppeineen löytyy oheisesta taulukosta, **Liite 2**.

- 3) Swiss-kierrosten jälkeen joukkueet asetellaan mahdollisesti vajaaseen cup-kaavioon sijoituksen mukaisesti (esim. 1-16, 8-9, 4-13, 5-12, 3-14, 6-11, 7-10, 2-15), joka tarkoittaa useimmilla joukkumäärillä Swiss-vaiheen parhaille "vapaataipaleita" tähän kohtaan. Tämä luo todellisen merkityksen myös viimeisen Swiss-kierroksen peleille joissa puhtaan pelin joukkueet kohtaavat. Nk. huilikerroksia ei siis tule kenellekään kahta peräkkäin ja hyvin harvoin samalle joukkueelle kahta kertaa edes yhteen kisaan. B- ja C-cupit täytetään sijoitusjärjestyksessä halukkaiden jatkajien kesken. Tämä luo merkityksen myös kärjen takana pelaaville, sikäli kun tavoitteena ei ollut pelkkä mestaruus tai mitali. B- ja C-cupeissa ei käytetä vajaita kaavioita, jos joukkueita on riittävästi.
- 4) Koska kaksi tappiota johtaa tässä automaattisesti putoamiseen pääkilpailusta (tämä on väistämätöntä, jos kierrosmäärää ei olla valmiita kasvattamaan rutkasti), aiheuttaa tämä jouhevalle läpiviennille seuraavat vaatimukset:
 - a. Joukkueen tulee ilmoittaa mahdollisesta luovutuksesta kesken swiss-kierrosten viipymättä hävityn pelin jälkeen. B- ja C-cupeihin ilmoitaudutaan erikseen. Ilmoittamattomista poisjäänneistä voidaan sanktioida.
 - b. Käytettävän Swiss-ohjelmiston tulee tukea luovutuksia niin, että välittömästi kierroksen päätyttyä ilmoitettu luovutus ei sotke muiden systeemiä vaan muiden samassa kohtaa olevien joukkueiden pelit jatkuvat oikeudenmukaisesti ja systeemin mukaan.
 - c. Kaikissa kilpailuissa järjestäjän tulee tarjota vähintään "B-cup, Cup de Rymättylä tms" pudonneille, isoissa kisoissa mieluummin myös "C-cup", jossa voittajalle on vaikka pienikin palkinto. Näin kaikilla Swiss-kierroksilla säilyy merkitys ja mielekkyys eri tasoille. Kunkin eri tasoisen jatkocupin koko tulee määräytyä niin, ettei kierrosmäärä kasva pääkilpailua suuremmaksi. Ehdotus B- ja C-cupien muodolle on mukana oheisessa Excelissä, myöskin erinäisten eväspussikisojen tarjoaminen on aina suositeltavaa.

Riemukaari (Mikko Soikkeli ja Antti Lehtonen)

Liite 1, Usein kysytyt kysymykset:

K: Eikö Cirkel-poule ole helpompi ja selkeämpi aina?

V: 1) Swiss korjaa erityisesti sitä ongelmaa, joka liittyy nk. hankaliin osallistujamääriin. Otetaan esimerkiksi 18 tai 37 joukkuetta, joka aiheuttaa (Cirkel-)poulessa monta vajaata poulea, joissa huilataan enemmän kuin pelataan ja tämän lisäksi tulee vielä nk. välicup joka toki toistuu Swississäkin. Swissin puolella kullakin kierroksella huilaa vain parittomien joukkumäärien tapauksessa yksi joukkue, ja tämäkin huili osuu aina sinne hävinneisiin eli sotkee mahdollisimman vähän kärjen järjestystä. Välicupissa huilikierros tulee aidosti sen ansainneille eli Swississä niille puhtaan pelin joukkueille, jotka ovat voittaneet päivän kovimpia joukkueita.

2) Isoilla joukkumäärillä taas Swissin etuna on se, että systeemi muistaa jokaisen pelin, eli hävisitpä sitten ensimmäisen tai neljännen pelin, olet samassa asemassa kuin muutkin yhden tappion kärsineet. Cirkel-poulella tähän pääseminen vaatisi aina uusia Cirkel-poule-kierroksia, jotka jokainen nostavat turnauksen kierrosmäärää kahdella.

K: Miksi kolme kierrosta Swissiä ei riittäisi aina?

V: Mitä pidemmälle Swissiä voidaan pelata lisäämättä kierrosmäärää, kannattaa se, tehdä koska se tuottaa oikeudenmukaisemman ja paremmin järjestetyn lopputuloksen, kuin aikaisin aloitettu suora cup, josta putoaa heti ensimmäisestä tappiosta. Swississä on myös sisäänrakennettuna se, että samat joukkueet eivät siinä kohtaa kahta kertaa. Oikeudenmukaisempi järjestys koskee myös nk. alempia cuppeja.

K: Jos vain voitot ratkaisevat, mitä tapahtuu kahdella tai useammalla tappiolla, kun Swiss-kierroksia on merkitty vaikka neljä?

V: Softa tulee päivittää niin, että heti pelin jälkeen ilmoitetut luovutukset eivät sotke muiden pelejä. Mestaruudesta haaveileva pettynyt joukkue voi lähteä kahdella tappiolla kotiin, jos b- ja c-cupit eivät kiinnosta. Jos pelkkä b-cup järjestetään, tulisi se järjestää kahden tappion joukkueille tai ottaa sinne kolmen tappion "lucky losereita" kaavion täytteeksi, mutta edelleen useammalla tappiolla joukkue voisi luovuttaa ilmoittamalla siitä heti pelin jälkeen ja softa osaisi järjestää halukkaat kaavioon. Täytyy muistaa, että SM-kisassakin on aina mukana joukkueita, joita kiinnostaa se kolmen tappion jälkeinen neljäskin peli samankaltaisia muita joukkueita vastaan, sallittakoon se heille. Ilmoittamattomasta luovutuksesta voisi sakottaa, kunhan säännöt tehdään kaikille selväksi. Tämä siksi että kaikille halukkaille saadaan pelit pyörimään ilman turhia säättöjä. Tarjoamalla mielekkään ja oikeudenmukaisen systeemin kaikille tasoille, saamme enemmän osallistujia mukaan ja tämä on kiistatta kaikkien etu.

K: Eikö Swiss hidasta kisoja, kun jokainen peli pitää olla päättynyt ennen seuraavien arpomista?

V: Kyllä mahdollisesti hieman hidastaa mutta takaa myös kaikille selkeän aikataulutuksen ja tiedon tauoista silloin, kun aikarajoja käytetään. Aikarajoitetuissa peleissä tapahtuu käytännössä lähes sama hidastuminen myös muilla suorasta cupista poikkeavilla alkusarjakäytännöillä.

K: Mitä luovutusten salliminen vaikuttaa Bucholz-pisteisiin?

V: Skenaariossa, jossa voitoton joukkue luovuttaa esim. kolmannessa pelissä, kyseinen joukkue ei antaisi Bucholz-pisteitä kenellekään, eikä näin vaikuta mihinkään. Isommilla kierrosmäärillä, esim. 5 Swiss-kierrosta, voi luovuttajallakin olla voittoja. Ansaitut voitot pitää jäädä voimaan, tämä Swiss-softan tekijälle huomioksi. Luovutuksen jälkeisillä mahdollisilla voitoilla on turha spekuloida tapauksessa, jossa joukkue on motivoituneempi lähtemään kotiin, kuin pelaamaan lisävoitosta alacuppeihin.

K: Mitäs skenaarioita tällä nyt sitten vältetään?

V: Huonoja esimerkkejä menneiltä vuosilta: 1. Eräässä SM-sekakisassa putosi Swiss-vaiheen jälkeen, vaikka oli hävinnyt vain yhden pelin. Kierrosmäärä oli sen verran pieni, että Bucholzit eivät tuota kovin oikeudenmukaisesti perustelleet. 2. SM-trippelissä 2020 pääsivät jatkoon kaikki ne, jotka saivat voittamaan ekan pelin, jopa haamun. Sen sijaan ensimmäisen pelin häviöllä oli suuressa vaarassa pudota.

29	3	5	Swiss dropout 5 kiekkaa	5/6	8	Swissin jälkeen seuraavat 8 halukasta	Swissin jälkeen seuraavat 4 halukasta	
28	3	5	Swiss dropout 5 kiekkaa	5/6	8	Swissin jälkeen seuraavat 8 halukasta	Swissin jälkeen seuraavat 4 halukasta	
27	3	5	Swiss dropout 5 kiekkaa	5/6	7-8	Swissin jälkeen seuraavat 8 halukasta	Swissin jälkeen seuraavat 4 halukasta	Tämä voi olla jo neljän jälkeen 8:ssa, silloin voidaan siirtyä siitä cuppiin ja säästää kierros.
26	3	5	Swiss dropout 5 kiekkaa	5/6	7-9	Swissin jälkeen seuraavat 8 halukasta	Swissin jälkeen seuraavat 4 halukasta	Tämä voi olla jo neljän jälkeen 8:ssa, silloin voidaan siirtyä siitä cuppiin ja säästää kierros.
25	3	5	Swiss dropout 5 kiekkaa	5/6	7-10	Swissin jälkeen seuraavat 8 halukasta	Swissin jälkeen seuraavat 4 halukasta	Tämä voi olla jo neljän jälkeen 8:ssa, silloin voidaan siirtyä siitä cuppiin ja säästää kierros.
24	3	4	Swiss dropout 4 kiekkaa	7/8	7	Swissin jälkeen seuraavat 8 halukasta	Swissin jälkeen seuraavat 4 halukasta	
23	3	4	Swiss dropout 4 kiekkaa	6/7	7	Swissin jälkeen seuraavat 8 halukasta	Swissin jälkeen seuraavat 4 halukasta	
22	3	4	Swiss dropout 4 kiekkaa	6/7	7	Swissin jälkeen seuraavat 8 halukasta	Swissin jälkeen seuraavat 4 halukasta	
21	3	4	Swiss dropout 4 kiekkaa	6/7	7	Swissin jälkeen seuraavat 8 halukasta	Swissin jälkeen seuraavat 4 halukasta	
20	3	4	Swiss dropout 4 kiekkaa	6	7	Swissin jälkeen seuraavat 8 halukasta	Swissin jälkeen seuraavat 4 halukasta	
19	3	4	Swiss dropout 4 kiekkaa	5/6	7	Swissin jälkeen seuraavat 8 halukasta	Swissin jälkeen seuraavat 4 halukasta	
18	3	4	Swiss dropout 4 kiekkaa	5/6	7	Swissin jälkeen seuraavat 8 halukasta	Swissin jälkeen seuraavat 4 halukasta	
17	3	4	Swiss dropout 4 kiekkaa	5/6	7	Swissin jälkeen seuraavat 8 halukasta	Swissin jälkeen seuraavat 4 halukasta	
16			Cirkel poule + cup	8	6	Poulen yhden voiton joukkueet (4)	Poulen 0 voiton joukkueet (4)	
15			Cirkel poule + cup	8	6	Poulen yhden voiton joukkueet (4)	Poulen 0 voiton joukkueet (3)	
14	3	3	Swiss dropout 3 kiekkaa	7	6	Swissin pudonneet		
13	3	3	Swiss dropout 3 kiekkaa	6/7	6	Swissin pudonneet		
12	3	3	Swiss dropout 3 kiekkaa	6	6	Swissin pudonneet		
11	3	3	Swiss dropout 3 kiekkaa	5/6	6	Swissin pudonneet		
10	3	3	Swiss dropout 3 kiekkaa	5	6	Swissin pudonneet		
9	3	3	Swiss dropout 3 kiekkaa	4/5	6	Swissin pudonneet		
8			Cirkel poule + cup	4	5	Poulen pudonneet		

Keltaisella merkityt kierrosmäärät voivat ratketa yhtä vähemmällä mutto koska pelisysteemi halutaan kiinnittää ennalta, mennään varmalla mallilla silloin kun olisi riski 9-10 kierroksesta. 25-27 joukkueella swiss voidaan katkaista mikäli se on ratkennut toivottuun määrään kierrosta aiemmin.